

IX Riigikogu seadusloome statistika

Kaja Vaabel (RiTo 7), Riigikogu Kantselei dokumendiosakonna juhataja Käesolev artikkel annab statistilise lühiülevaate IX Riigikogu seadusandlikust tegevusest – vastuvõetud õigusaktidest, juhtivkomisjonidest ja eelnõu algatajate suhtarvust ning Riigikogu saalis kajastamist leidnud sise- ja välispoliitikast.

IX Riigikogu lõpetas oma korralise tegevuse 13. veebruaril 2003, olles vastu võtnud 881 õigusakti, millele lisandusid 25. veebruaril 2003 erakorralisel istungjärgul vastuvõetud kaks õigusakti – põhiseaduse muutmise ja riigikontrolöri ametisse nimetamine. Seega võttis IX Riigikogu vastu 883 õigusakti (sh 771 seadust, 110 otsust, ühe avalduse ja ühe pöördumise).

Taasiseseisvusperioodi algusest, 1992. aastast alates on VII, VIII ja IX Riigikogu vastu võtnud kokku 2166 õigusakti, sealhulgas 1843 seadust. Samal perioodil on Vabariigi President jätnud välja kuulutamata 42 seadust, millest omakorda on muudetud kujul uuesti vastu võetud 19 seadust ning muutmata kujul 9 seadust. Kuigi Riigikogu on neid seadusi kaks korda vastu võtnud, loetakse statistikas neid üks kord.

IX Riigikogu ajal toimus 9 korralist ja 23 erakorralist istungjärku (neist 7 erakorralist jäi ära kvoorumipuudumise tõttu).

Vastuvõetud 883 õigusaktist on 771 seadused, neist 500 (65%) muudavad või täiendavad varasemaid seadusi, 116 (15%) seadust ratifitseerivad välislepingu või konventsiooni, üks on denonsseerimise seadus. Võrdluseks – VIII Riigikogus moodustasid muutmise ja täiendamise seadused vastuvõetud seadustest 55%.

Kui vaadelda tabelit 1 (IX Riigikogu statistika), siis kõige intensiivsem tööperiood õigusaktide vastuvõtmisel oli 2001. aasta 8. jaanuarist 14. juunini toimunud 5. istungjärg, mil võeti vastu 141 õigusakti, sealhulgas 16 otsust ja 125 seadust, kus 77 seadust muudavad või täiendavad varasemaid seadusi ning 20 seadust ratifitseerivad välislepingu või konventsiooni.

Keskmiselt võeti ühel istungjärgul vastu 95 õigusakti. Tavapäraselt on kevadise istungjärgu pikkus 5 kuud ja sügisel 3,5 kuud.

Suhteliselt suure tööjõudlusega perioodiks võib lugeda ka viimast, üheksandat istungjärku, mille pikkus IX Riigikogu tegevuse lõpetamise tõttu oli kõigest üks kuu – 13. jaanuarist 13. veebruarini 2003 –, kus jõuti aga vastu võtta 74 õigusakti.

Tabel 1. IX Riigikogu statistika, 18. märts 1999 – 25. veebruar 2003

Istungjärk	Vastuvõetud õigusaktid				
	seadus	otsus	avaldus, pöördumine	deklaratsioon	KOKKU
Esimene 18.03.–17.06.1999	26	16	–	–	42
Erakorraline 21.06.1999	2	1	–	–	3
Erakorraline 28.06.1999	2	–	–	–	2
Erakorraline 11.08.1999	–	–	–	–	–
Erakorraline 18.08.1999	2	–	–	–	2
Erakorraline 25.08.1999 (ei toimunud)					
Teine 13.09.–16.12.1999	70	4	1/–	–	75
Kolmas 10.01.–15.06.2000	121	11	–	–	132
Erakorraline 19.06.2000	–	–	–	–	–
Erakorraline 19.06.2000	6	2	–	–	8

Erakorraline 20.06.2000	3	-	-	-	3
Erakorraline 25.07.2000 (ei toimunud)	-	-	-	-	-
Erakorraline 07.08.2000 (ei toimunud)	-	-	-	-	-
Erakorraline 14.08.2000 (ei toimunud)	-	-	-	-	-
Erakorraline 14.08.2000 (ei toimunud)	-	-	-	-	-
Erakorraline 28.08.2000	-	1	-	-	1
Erakorraline 28.08.2000	-	-	-	-	-
Erakorraline 29.08.2000	-	-	-	-	-
Neljas 11.09.-21.12.2000	78	9	-	-	78
Viies 8.01.-14.06.2001	125	16	-	-	141
Erakorraline 4.07.2001 (ei toimunud)					

Erakorraline 23.08.2001 (ei toimunud)	-	-	-	-	-
Erakorraline 27.08.2001 (Vabariigi Presidendi valimine)					
Erakorraline 1) 28.08.2001 2) 28.08.2001 (Vabariigi Presidendi valimine)	-	-	-	-	-
Erakorraline 29.08.2001	1	-	-	-	1
Kuues 10.09.–20.12.2001	74	11	-	-	85
Seitsmes 14.01.–20.06.02	113	23	-/1	-	137
Erakorraline 30.07.2002	1	-	-	-	1
Erakorraline 3.09.2002	1	-	-	-	1
Kaheksas 9.09.–19.12.2002	74	12	-	-	86
Üheksas 13.01.–13.02.03	71	3	-	-	74
Erakorraline 25.02.2003	1	-	-	-	1
Erakorraline 25.02.2003	-	1	-	-	1
Kokku	771	110	1/1	-	883

Tabel 2 (IX Riigikogus vastuvõetud õigusaktide jaotumine komisjonides) näitab alatiste komisjonide töökoormust ehk milliste valdkondade reguleerimisega Eestis kõige rohkem tegeldakse. Nagu VIII Riigikogu ajal, nii olid ka IX Riigikogus suurema osa seaduste

juhtivkomisjonid majanduskomisjon ja rahanduskomisjon, neile järgnesid põhiseaduskomisjon ja õiguskomisjon.

Tabelist nähtub ka õigusaktide algatajate suhtarv. Vastuvõetud õigusaktide sagedasemad algatajad olid Vabariigi Valitsus 570 (65%) juhul ja Riigikogu 313 (35%) juhul, VIII Riigikogus oli suhtarv vastavalt 62% ja 38%.

Tabel 2. IX Riigikogus vastuvõetud õigusaktide jaotumine komisjonides (sh erakorralised), 18. märts 1999 – 25. veebruar 2003

Juhtivkomisjon	Vastuvõetud õigusaktide arv	Algataja Vabariigi Valitsus	Algataja Riigikogu	%-des üldarvust
1. Majanduskomisjon	196	153	43	22,2
2. Rahanduskomisjon	137	70	67	15,5
3. Õiguskomisjon	120	87	33	13,6
4. Põhiseaduskomisjon	135	67	68	15,3
5. Sotsiaalkomisjon	81	56	25	9,2
6. Kultuurikomisjon	67	40	27	7,6
7. Keskkonnakomisjon	50	32	18	5,7
8. Väliskomisjon	24	13	11	2,7
9. Maaelukomisjon	43	29	14	4,9

10. Riigikaitsekomisjon	28	25	3	3,2
Menetletud juhtivkomisjonita	2	0	2	0,2
K o k k u	883	570	313	100
		64,6%	35,4%	100%

Kokku esitati menetlusse 1307 eelnõu, neist 275 langes menetlusest välja ning Riigikogu koosseisu vahetumise tõttu jäi menetlemata 131 eelnõu ja kaks Vabariigi Presidendi poolt välja kuulutamata jäetud seadust. Seadusandlikku algatusõigust omavate algatajate suhtarv jagunes järgmiselt: Vabariigi Valitsus esitas 690 (53%), Riigikogu liikmed 273 (21%), Riigikogu fraktsioonid 160 (12%), Riigikogu komisjonid 165 (13%), Riigikogu juhatus 18 (1%) ja Vabariigi President ühe eelnõu.

Riigikogu kodukorra seaduse kohaselt toimusid istungisaalis ka sise- ja välispoliitilised arutelud – Vabariigi Presidendi, peaministri ja Riigikogu külaliste poliitilised avaldused.

Vabariigi President esines Riigikogu saalis kaheksal korral – sügisistungjärkude avamisel, ametisse astumise puhul, energeetika riiklikku korraldust ja arengukava käsitleva poliitilise avaldusega.

Peaminister esines poliitilise avaldusega kuuel korral – seoses riigieelarvetega, AS Narva Elektriijaamade erastamisega, tagasiastumisega (Mart Laar), ülevaatega teadus- ja arendustegevuse olukorrast ning valitsuse poliitikast selles valdkonnas.

Viiel korral esinesid kõnega Riigikogu külalised – Saksamaa liidukantsler Gerhard Schröder; Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee president lord Russell-Johnston, Leedu seimi spiiker Arturas Paulauskas, Euroopa Parlamendi esimees Pat Cox ja Rootsi parlamendi spiiker Birgitta Dahl.

Õiguskantsler on esinenud ettepanekutega seaduse kooskõlla viimiseks põhiseaduse või seadusega kümnel korral, ülevaatega seadusandliku ja täidesaatva riigivõimu ning kohalike omavalitsuste aktide kooskõlast põhiseaduse ja seadustega viiel korral.

Riigikontrolör on esinenud neljal korral ülevaadetega riigi vara kasutamisest ja säilitamisest.

Olulisi riiklikke küsimusi arutati 28 korral, teemad olid välispoliitika, ettevalmistused Euroopa Liiduga liitumiseks, AS Narva Elektriijaamade erastamine, teadus- ja arendustegevus ning valitsuse poliitika selles valdkonnas, pensionäride olukorra parandamine ning Eesti kodanikuühiskonna areng.